

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 8P/297/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614207948
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kralovičová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2014:1614207948.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, samosudkyňou JUDr. Andreou Kralovičovou, vo veci starostlivosti o maloletého R. C., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 2942/60A, dieťa rodičov: A. C., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, t.č. umiestnenej v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, H.-L., N. ul. č. XXX/XX a nebohého S. C., nar. XX.XX.XXXX., o návrhu navrhovateľa A. E., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom C. - S., R. ul. č. XX, t.č. Z., L. Z.. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Kocandovou, AK so sídlom Bratislava, Jungmannova ul. č. 8, na zverenie maloletého do pestúnskej starostlivosti navrhovateľa a na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, takto

rozhodol:

Súd zveruje maloletého R. C., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa A. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. - S., R. ul. č. XX, tohto času bytom Z., L. Z.. XX.

Navrhovateľ je oprávnený a povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého R., zastupovať ho pred orgánmi štátnej moci a miestnej samosprávy, spravovať v bežnej miere majetok maloletého, rozhodovať o spôsobe zdravotnej starostlivosti.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletého R. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa podľa osobitného zákona v danom čase mesačne, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia, ktoré výživné bude zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľa.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom zo dňa 07.07.2014 doručeným tunajšiemu súdu toho istého dňa sa navrhovateľ domáhal zverenia maloletého R. do jeho pestúnskej starostlivosti. Konanie sa vedie pod sp.zn. 8P/297/2014.

Návrhom zo dňa 20.07.2014, doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.07.2014 sa navrhovateľ domáhala zverenia maloletého do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Konanie sa viedlo pod sp.zn. 8P/328/2014.

Uznesením č.k. 8P/297/2014-40, 8P/328/2014 30 zo dňa 17.10.2014 súd v zmysle ustanovenia § 112 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku spojil obe konania (konanie o zverenie maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti navrhovateľa a konanie o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa) na spoločné konanie, ktoré sa vedie pod sp.zn. 8P/297/2014. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 04.11.2014.

Oba svoje návrhy (návrh na zverenie maloletého do pestúnskej starostlivosti, návrh na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti) odôvodnil navrhovateľ tým, že matka maloletého, s ktorou žil od roku 2008 spoločne s maloletým R. v spoločnej domácnosti bola rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I v Bratislave č. 2T 47/2012 zo dňa 01.10.2013, potvrdeným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. 1To 53/2014 zo dňa 18.06.2014 odsúdená na trest odňatia slobody. Otec maloletého už nežije. Maloletý a navrhovateľ sú si navzájom blízkymi osobami, navrhovateľ má maloletého rád a príkladne sa o neho stará.

Na pojednávaní dňa 18.11.2014 zbral navrhovateľ svoj návrh na zverenie maloletého R. do pestúnskej starostlivosti späť. Uviedol, že na návrhu na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti trvá, žiadal matku zaviazat' prispievať na výživu maloletého minimálnym výživným, vzhľadom na jej obmedzené možnosti príjmu.

Maloletý R. s návrhom navrhovateľa súhlasil, uviedol, že s navrhovateľom aj s ostatnými súrodencami žijú v spoločnej domácnosti.

Zástupca kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa sa k návrhu navrhovateľa v celom rozsahu pripojil, poukázal na správu zo šetrenia pomerov navrhovateľa zo dňa 11.11.2014.

Matka sa na pojednávanie vo veci nariadené na deň 18.11.2014 nedostavila. V podaní doručenom súdu dňa 14.11.2014 uviedla, že súhlasí so zverením maloletého R. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa. Svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnila, súhlasila s pojednávaním vo svojej neprítomnosti, preto súd s poukazom na ustanovenie § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konal v neprítomnosti matky za súčasného rešpektovania ústavne garantovaných práv ostatných účastníkov konania (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Súd vo veci vykonal dokazovanie vypočítaním prítomných účastníkov, vypočul maloletého R., oboznámil sa s listinnými dôkazmi, najmä písomným návrhom na začatie konania, rodným listom maloletého dieťaťa, nájomnou zmluvou zo dňa 01.05.2012, potvrdením o príjme navrhovateľa, rozsudkom Okresného súdu Bratislava I v Bratislave č. 2T 47/2012-869 zo dňa 01.10.2013, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. 1To 53/2014 zo dňa 18.06.2014, správou ÚPSVaR Malacky o šetrení v rodine navrhovateľa zo dňa 11.11.2014, ako aj obsahom ostatnej spisovej dokumentácie a zistil, že otec maloletého nežije, matka bola rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I v Bratislave č. 2T 47/2012 zo dňa 01.10.2013, potvrdeným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. 1To 53/2014 zo dňa 18.06.2014 odsúdená na trest odňatia slobody. Z uvedených dôvodov bol maloletý R. uznesením tunajšieho súdu č. 8P 328/2014-27 zo dňa 27.08.2014 dočasne zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa. Predmetným uznesením uložil súd matke povinnosť predbežne prispievať na výživu maloletého sumou 30 Eur mesačne, až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.09.2014, vykonateľnosť dňa 28.08.2014.

Navrhovateľ žil v spoločnej domácnosti s matkou maloletého a jej deťmi od roku 2008, v spoločnej domácnosti zostal žiť aj po nástupe matky maloletého do výkonu trestu odňatia slobody. V súčasnosti starostlivosť o maloletého R. zabezpečuje výlučne navrhovateľ, s maloletým nemá žiadne výchovné problémy. V domácnosti s navrhovateľom okrem maloletého R. zostali žiť aj plnoleté deti matky maloletého - S., K. a E. C. a plnoletá A. C., ktorá bola v pestúnskej starostlivosti matky maloletého. Všetci bývajú v trojizbovom prenajatom byte v Z.. Navrhovateľ pracuje v spoločnosti F. K. Q., v.o.s. ako predavač - pokladník s priemerným príjmom vo výške cca 490 Eur mesačne netto, je zdravý. Maloletý R. je od septembra 2014 študentom prvého ročníka K.E. so sídlom v C., N. ul. č. X, odbor maliar. Je zdravý.

Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 47 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,

- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

Podľa § 47 ods. 5 Zákona o rodine, ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 163 ods. 1 O.s.p., rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Podľa § 163 ods. 2 O.s.p. rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Z ustálenej judikatúry vyplýva, že zverenie maloletého dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča (§ 45 ods. 1 Zákona o rodine) je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa (II. ÚS 157/01 /ÚS ČR/). Pri smrti jedného z rodičov je nositeľom rodičovskej zodpovednosti druhý rodič, ktorý potom práva a povinnosti z nej vyplývajúce vykonáva v plnom rozsahu sám, pričom je fakticky obmedzený iba v rozsahu, v ktorom tieto práva patria inej osobe, napríklad tej, ktorej bolo dieťa zverené do výchovy podľa § 45 zákona o rodine.

Súd po vykonanom dokazovaní zhodnotil všetky rozhodujúce skutočnosti a má za to, že zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa je v jeho záujme. Súd pri rozhodovaní prihliadal na existenciu objektívnej potreby úpravy práv týkajúcich sa osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Súd má vykonaným dokazovaním za preukázané, že rodičia nezabezpečujú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, otec maloletého nežije, matka je umiestnená vo výkone trestu odňatia slobody, o maloletého sa zaujíma, so zvereníom do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa súhlasila. Súd tiež zohľadnil osobné pomery navrhovateľa, jeho zdravotný stav, väzby k maloletému R., skutočnosť, že maloletým žije v spoločnej domácnosti od roku 2008 a jeho komplexný postoj k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletého. Navrhovateľ sa riadne, v súlade so záujmami maloletého stará o jeho potreby, zabezpečuje jeho starostlivosť, je zdravý a spôsobilý naďalej vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého. V mieste svojho bydliska požíva dobrú povesť, žije usporiadaným spôsobom života a jeho rodinné a sociálne prostredie je vhodné na výchovu maloletého R.. Preto súd rozhodol o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, s poukazom na citované ustanovenia zákona, ktoré upravujú režim práv a povinností rodiča a navrhovateľa k maloletému dieťaťu.

Nakoľko zvereníom maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu, súd určil matke povinnosť prispievať na výživu maloletého R. v sume 30 Eur mesačne. Pri určení sumy zohľadnil súd skutočnosť, že matka je umiestnená vo výkone trestu odňatia slobody, teda má obmedzené možnosti získania príjmu. Súd pri určení vyživovacej povinnosti prihliadal na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, schopnosti a majetkové pomery jeho matky, ako aj osobné a zárobkové pomery navrhovateľa.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, a to do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Bratislave, prostredníctvom tunajšieho súdu, písomne vo dvoch vyhotoveniach, s náležitosťami podľa § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáhať.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods.2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 162 ods. 1 O.s.p., pri rozsudkoch predbežne vykonateľných plynie lehota na plnenie od ich doručenia.

Podľa § 162 ods. 2 O.s.p., predbežne vykonateľné rozsudky sú rozsudky odsudzujúce na plnenie výživného alebo pracovnej odmeny za posledné tri mesiace pred vyhlásením rozsudku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona /zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení/.